

ROYAL ARTILLERY MUSEUM

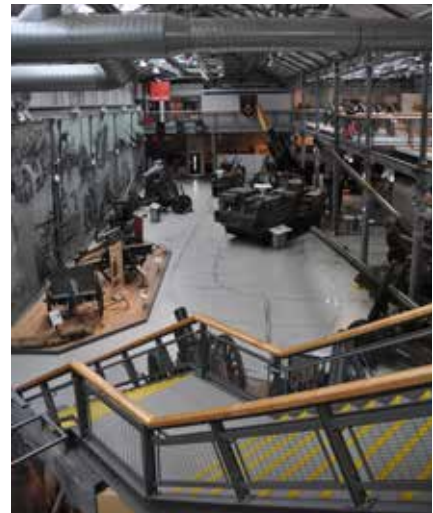
2016 besökte jag tillsammans med Beredskapsmuseets Johan Andréé det fantastiska artillerimuseet i London. Resan blev hastigt påkommen då museet redan börjats avvecklas flera pjäser och vagnar flyttats till den nya magasineringsplatsen på landet.

ENGELSKT "ARTILLERIMUSEUM"

Den äldsta överlevande hangaren i Europa rymmer nu delar av Kungliga Artillerimuseets (Royal Artillery Museum). Samlingen etablerades 1778 i övningsssyfte och var den äldsta och mest omfattande samlingen i sin tid.

Samlingen var tidigare placerad i "Arsenalen", alltså den plats i London där vapen och utrustning fanns magasinerat. Tyvärr tvingades hela den omfattande utställning stängas ner och all utrustning och pjäsmaterial flyttades till ett övergivet flygfält från andra

världskriget.- Guided tour of the museum stores at Wood Road Engelskt "artillerimuseum" Planer finns nu på att skapa ett helt nytt museum för den unika samlingen. Vi lär få anledning att återkomma.

EN ANNORLUNDA LAMPA!

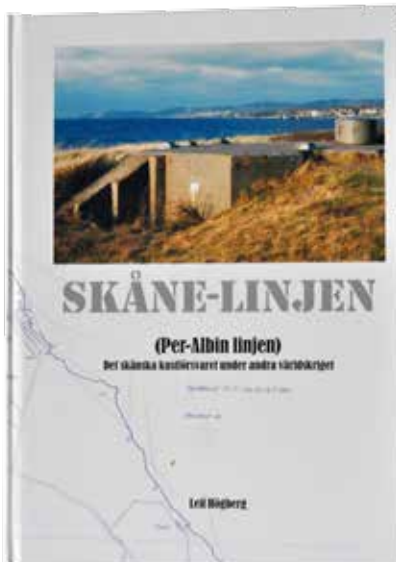
De första granatkastarna var överkalibriga och bestod i princip bara av en bottenplatta försedd med en uppstående metallstav. Granaten hade ett ihåligt skaft vilket trädde över utskjutningsanordningen. I botten av skaftet fanns granatens drivladdning. Man kan säga att eldröret satt i granaten i stället för i vapnet.

De första egentliga granatkastarna (Minenwerfer) konstruerades före 1910 och avsågs närmast att användas vid anfall mot fästningar, förstöring av taggtrådshinder och dylikt. Vid krigsutbrottet 1914 hade Tyskland dessutom färdigkonstruerat en för verkan mot levande mål avsedd, lätt granatkastare om 7,5 cm kaliber med 5 kilo projektil och 1300 mete som max skottvidd. Grunden till dagens granatkastare konstruerades 1915 av den engelske ingenjören Wilfred Stokes och förbättrades av Edgar Brandt som arbetade för Hotchkiss. Denna typ kallas allmänt för Stokes-Brandt. Det lätta, vanligen slätborrade eldröret stöder baktill mot en bottenplatta, som ligger direkt mot marken och tar upp rekylen. Framtill bärs eldröret upp av en lavett med riktinrättning.

I Sverige konstruerades under första världskriget en medeltung granatkastare m/18, i huvudsak liknande de franska granatkastarna, med en vikt av 100 kilo. Den kunde skjuta 25 kilos granater upp till 500 meter och 12 kilos granater upp till 1000 meter. Senare infördes granatkastare av typen Stokes-Brandt, granatkastare m/29.

8 cm sprängvinggranat m/1929--32 sannolikt 8 cm grk m/29. Största skottvidd för 8 cm grg m/29 är 2 650 meter. Här mäन्द्रad till bordslampa.

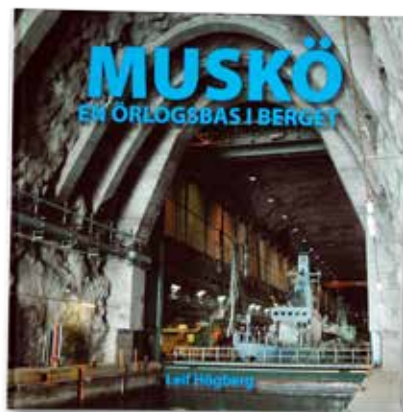
Skånelinjen - min första bok. Lite nervöst att skriva och montera - jag hade ju aldrig gjort böcker förr. Men mest spännande var upptäcksfärder under helgerna (jag hade ju ett "riktigt" arbete också) då vandringarna skedde utan kartor eller underlag, det var bara att promenera från bunker till binker och hålla rätt på numren.

Utflyktsböckerna som slog försäljningsrekord och blev månadsbok.

Blekingeböckerna var kanske de roligaste av dem alla. Skärgården, övergivna KA-batterier, berganläggningar och mycket annat spännande. Här ställde dessutom Marinen upp med sjötransporter. Det blev två böcker som täckte det mesta av Blekinge.

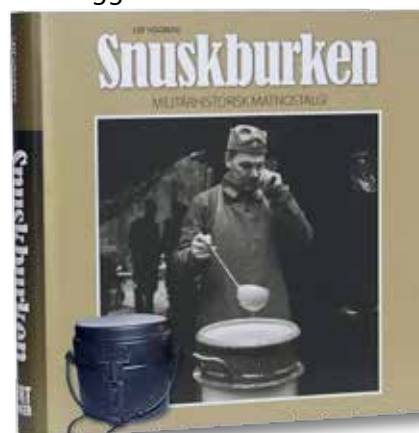
Den hemligaste av alla mina böcker. Både Säk och Krigsarkivet var förbryllade.

I Per-Albinlinjens fotspår blev en spännande boksvit om tre böcker - Ystad med omnejd, Sydvästra Skåne och Nordvästra Skåne. Böcker täcker "allt" inom det militära området, och inte minst kustförsvarets många bunkrar. Här finns regementena, flottiljerna och allt annat av militärhistoriskt intresse.

Vad finns kvar av ett försvar när "allt" läggs ner. Här är svaren.

Mitt matintresse blev till en hel bok!

VÅRA GRANNLÄNDER!

Köpenhamn, 45 minuter bort från min bostad Här finns "allt" den militärhistoriskt intresserade. Där till och med ett sådant urval museer att det krävs mer än en dag för hinna med allt.

Vi börjar med det mest uppenbara -Krigsmuseet. Precis som det låter. Det det gamla anrika Tøjhusmuseet som numera är Krigsmuseet. Här presenteras de 21 krig som Danmark deltagit i under 500 år. Bland annat 1864 års krig mot Tyskland, andra världskriget samt Afghanistan. Här finns även en avdelning tillägnad den danska marinen med välgjorda modeller. Något man inte får missa är den stora kanonhallen, hela 150 meter lång, och fylld med kanoner.

Nu tar vi oss istället ner till den gamla örlogshamnen för att besöka fregatten F352 Peder Skram Danmarks vid den tiden största örlogsfartyg (1966-1990) Här kan du gå ombord och uppleva ett örlogsfartyg "i detalj".

Efter all havsluft kanske lite gröna omgivningar passar bättre. Vi besöker Köpenhamns stora försvarsring av befästningar med mycket bevarade små kanonplattformar och skyddsvallar.

Vi börjar vid det så kallade artillerimagasinet. Och följer vällen

Artillerimagasinet, en bra startpunkt för en vandring längs vällen. Här finns café, information och utställningar.

Infartsporten till Kastellet. Stod färdigt under 1860-talet. Det den danska försvarsmakten som förvaltar den stora anläggningen, som bland annat användes av Hemvärnet. Kastellet har imponerande fem bastioner och mellanliggande raveliner och redutter.

Fregatten Peder Skram vid sin numera permanenta förtöjningsplats.

norrut och passerar på din promenad flera av Västvallen försvarsanläggningar, bland annat och lokstallet. Här förvarades lok och vagnar som forslade ammunition och granater till pjäsplatserna. På flera platser kan du ta dig upp på vällen och beundra den imponerande storleken.

Men vällen döljer också bunkern

Krutmagasin från 1908.

Försvarsverket Belfort (fortet) är platser för statyn Lejonet från Belfort. En skulptur som minns befolkningens motstånd. Skulptör var Fredric Bartholdi strax efter han byggt Frihetsgudinnan i New York.

skymtar en hop av soldater som kan identifieras som franska utefter huvudbonaderna, sammalede kan göras med de tre männen i förgrunden längst fram till vänster medan de två till höger är uppenbara tyskar. De sistnämnda står med vit flagga och ett sigillförsatt konvolut. Två av männen hälsar varandra med honnör.

Fransmannen till vänster på tavlan, vilken gör honnör, är officer i infanteriet, det framgår av att hans mössa är röd, mönstret på den är sytt med guldtråd och runt om kepin, som kepsen kallas i den franska armén, löper tre rader av guldsnören. Han bär även maggördel och det finns flera rader revär i guld på ärmen. Det här gör mannen till en typisk fransk officer: en kapten.

Soldaten bredvid med trumpet är inte officer vilket till exempel framgår av att han bär en blå kepi med röda trådar.

Den tredje fransmannen kan däremot vara löjtnant med tanke på huvudbonaden som trots att den är blå har guldtrådar, och lämpliga två rader guldsnören runt om.

Vem är då männen som hälsar på varandra? Och vad står det i det förseglade brevet? Nu kan man ju slänga in brasklappen av tavlan är ett konstnärligt verk där upphovs-

personen kan ha fantiserat ihop som han ville för största möjliga verkans skull. Konstnären stod ju knappast på plats på detta slagfält för att fånga vad som verkligen hände här.

Alphonse de Neuville var dock militärutbildad och hade tjänstgjort som ordonnansofficer, budbärare, under det här kriget och som konstnär hade han följt flera andra krig. Han var alltså ingen klåpare i genren utan en erfaren krigsmålare, något som hans övriga verk vittnar om om vilka i stor utsträckning går att finna på internet. Han skulle inte ta miste på ritualer eller uniformer. Och det går att få fram ett tänkbart scenario här med namn på respektive officer och med redogörelse för vad det står i brevet! Nu närmar vi oss gåtans lösning...

Jag menar alltså att konstnärens gestaltning går att förankra i hög grad av vad som verkligen hände, men visst: de Neuville kan ha menat att bara visa att det skedde ett vapenstillestånd vid Belfort och att de tyska och franska krafterna till slut genom utväxling av olika brev kom överens om vad som skulle ske. Målningen kan då ses som en sorts sammanfattning av det hela.

Först har vi då, i så fall, den ryk-

ande fästningen vilken i verkligheten klarade 104 dagars preussiska attacker och belägring utan att falla ihop till skillnad från staden Belfort som lades i ruiner av det kraftiga tyska bombardemanget. Trikoloren visar hemmahörigheten under kriget, men som väl halades när fransmännen tvingades lämna. Den ursprungligen 17000 man starka styrkan i Belfort, nu något decimerad, lovades genom vapenstilleståndshandlingarna att få ta ut ur fästningen medbärande såväl sina flaggor som myndighetsarkiv och andra viktiga föremål, etc.

Själv har jag genom åren trott att det till min ärvda målning fanns en fotografisk förlaga, eller att konstnären haft modeller i en ateljé att måla av. För min kopia, som jag ju nu förstår att jag har, uppvisar några klantigheter i gestaltningen. Nu vet jag bättre och kanske även vet mer än de Neuville.

Så här stod det i mailet vi fick till redaktionen:

Hej, jag heter Anna-Mi Wendel och är en militärhistoriskt intresserad journalist som ibland går kurser och skriver uppsatser och artiklar om sagda ämne. Senast har jag på eget bevåg forskat om en tavla jag har ärvt som visar vapenstilleståndet i fransk-tyska kriget 1870-1871. Plötsligt undrade jag nämligen: gör den verkligen det och vem är det vi ser på tavlan, etc? Jag har nu i vinter suttit flera trevliga vändor på Krigsarkivet och kunde skutligen publicera resultatet på min blogg

<https://amwendel.com/tavlangav-spannande-spaning-pa-fransk-tyska-kriget/>

En av fortets korridorer.

sjukhus, kulsprutevärn mm vilka visas vid den ordinarie turistrundvandringen, finns områden bakom låsta ställuckor. Detta är utrymmen som inte är renoverade utan kan vara svåra att ta sig fram genom. Det är en stark rekommendation att vid besök bakom dessa luckor ta med ficklampor, vilket vi givetvis missade. Så i skenet från mobiltelefoner och fotoblixtar trevade vi oss fram till kanonkasematter, strålkastarplattformar, stridsledningscentraler mm. En verkligt minnesvärd tur i denna imponerande anläggning.

Renoveringsarbetet pågår med full kraft. I allt arbetar fem man med detta. I arbetet ingår också forskning i arkiv efter handlingar rörande fortet.

Sammanfattningsvis kan sägas att fortet är, och kommer att i ännu högre grad bli ett mycket intressant mål för alla fortifikationsintresserade personer men också, genom sitt läge med en fantastisk utsikt över vackra dalar och berg för "vanligt" folk.

Anm. Det har hänt mycket saker på fortet sedan den här artikeln skrevs. På Wikipedia finns en utmärkt redovisning av anläggningen.

Utsikten är minst sagt ögonbedövande. Kollegan Lars Dahlbom skrev och fotograferade för några år sedan. Stort tack!

Här blev en spalt över! Jag valde att leta lite i bildarkivet och hittade dessa bilder som jag hoppas du också finner sevärda. En bild 12/70 kanonen har tvungen att komma med.(fotografen är okänd)

Forts från sid 24

hamnsläge... För att lösa mysteriet tog jag hjälp av Facebookgrupperna Vårt Höganäs och Allt om Laröd, Hittarp, Domsten. Svaren kom direkt! Facebook är fantastisk! Flera, släktingar med flera kände igen signaturen Birger.

Det var muraren Birger Nilsson, 1890–1984, gift med Elsa, 1898–1995, som målat tavlan. Birger kallades för "Gråstensmuren" eftersom han var känd för att mura in stenar i allt... Birger var även känd för att tillsammans med sin bror Hilding måla tavlor med motiv från Kullabygden, gärna gårdar men även kustmotiv i anslutning till sitt hus i Lerberget.

Enligt uppgift är det ett av kustvärnen i Lerberget som pryder tavlan. Släktingar har nu lovat att komma på med ytterligare information om Birger, och kanske även få fram ett fotografi på den numera kända bunkermålaren.

Fortsättning följer...

765

En tidig vårdag tog Lars Dahlbom ovanstående bild på kulspruteväret 765. En möjlig kandidat för vår bunkermålare. Vi får se vad våra efterforskningar leder fram till.

